

NERAD RUŠÍM, VAŠNOSTI, ALE JE TO NUTNÉ. MUSÍM VÁS PŘEDVÉST NA KOMISAŘSTVÍ.

TAK? A COPAK JSEM PROVEDL?

VY NIC, PANE, ALE ZATKLI JSME VAŠEHO DIVOCHA. NĚJAK S NÍM NEDOKÁŽEME SEPSAT PROTOKOL. POJĎTE, PROSÍM, SE MNOU.

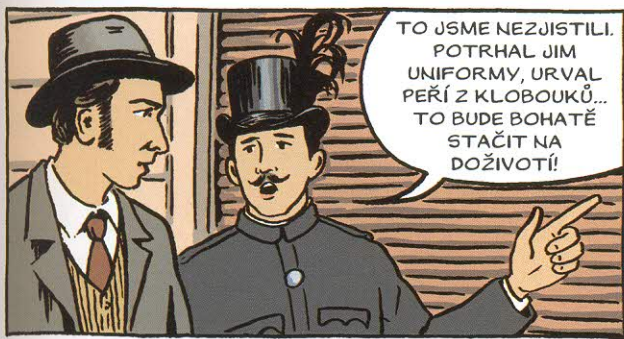
JEDNOHO KOLEGU HODIL POD VYŠEHRADEM DO ŘEKY, DALŠÍMU VYKLOUBIL RUKU, NĚKOLIK JICH ZTLOUKL. TEPRVE ČTYŘI DALŠÍ HO PŘEMOHLI A ODVLEKLI NA STRÁŽNICI.

MUSEL K TOMU MÍT NĚJAKÝ DŮVOD...

ASPOŇ SE O NĚJ POSTARÁTE A JÁ HO NEBUDU MUSET ŽIVIT!

TO VÁS CHÁPU. TEN NEJÍ, ALE ŽERE! TOLIK TOHO JÁ NESNÍM ZA CELÝ ROK!

TO JSME NEZJISTILI. POTRHAL JIM UNIFORMY, URVAL PEŘÍ Z KLOBOUKŮ... TO BUDE BOHATĚ STAČIT NA DOŽIVOTÍ!

VY HO TAM KRMÍTE?

MĚSTSKÁ VĚZNICE
KRÁL. HLAV. MĚSTA PRAHY

NEJDŘÍV SI NÁS POSLAL DO ŘEZNICTVÍ PRO PÁRKY. PAK UŽ NEMĚL PENÍZE, ALE STÁLE VYVÁDĚL, ŽE MÁ HLAD. TAK JSME MU JEŠTĚ KOUPILI ZE SVĚHO UZENÁ KOLÍNKA...

ASPOŇ JSTE SE POBAVILI. UVIDÍTE, ŽE HO PAN KOMISAŘ JEŠTĚ DNES RÁD PUSTÍ DOMŮ!

BA NE, TO MU TAK SNADNO NEPROJDE. TEN SI PÁR TÝDNŮ JISTĚ POSEDÍ!

CHCETE SE VSADIT?

O TENHLE VÁŠ KLOBOUK, ŽE SI ČERWUIŠE JEŠTĚ DNES ODVEDU, PLATÍ?

PLATÍ!

ALBERTO!

JSEM OPRAVDU RÁD, ŽE JSTE PŘIŠEL!

KOLIK TOHO UŽ SNĚDL?

ANI SE NEPTEJTE. ŘVAL TADY, ŽE SE LIDI ZASTAVOVALI NA ULICI. UTÍŠIL SE, JEN KDYŽ DOSTAL KOLÍNKU NEBO PÁRKY.

KAMPAK ZAS?

ZAJÍMALO MĚ Z VĚDECKÝCH DŮVODŮ, KOLIK TOHO ČLOVĚK MŮŽE SNÍST. ALE NEMÁME DOST PENĚŽ NA TAKOVÝ EXPERIMENT...

MŮŽEME TEDY ZAČÍT S VÝSLECHEM. JMÉNO, PŘÍJMENÍ, DATUM NAROZENÍ?

PANE KOMISAŘI, TAKHLE TO ASI NEPJDE. JESTLI SE OD NĚJ CHCETE NĚCO DOZVĚDĚT, MUSÍTE HO NECHAT, ABY VYPRÁVĚL SÁM.

PROSÍM TĚ, ČERWUIŠI, POVĚZ NÁM, JAK TO VŠECKO BYLO.

PROCHÁZEL JSEM SE U ŘEKY, AŽ JSEM PŘIŠEL K VELIKÉ HOŘE. BYLA V NÍ OBROVSKÁ DÍRA.

ŠEL JSEM SE DO NÍ PODÍVAT. STÁL TAM ŽEBRÁK A CHTĚL PENÍZE. TAK JSEM MU DAL KREJCAR.

TO ON ASI MYSLÍ VÝBĚRČÍHO U TUNELU, PANE KOMISAŘI...

ŠEL JSEM DOVNITŘ, ALE DOSTAL JSEM STRACH, ŽE NA MĚ TA HORA SPADNE...

TAK JSEM SE VRÁTIL A ŽEBRÁK CHTĚL ZNOVA KREJCAR. TAK JSEM MU ŘEK, ŽE MI ALBERTO ZAKÁZAL DÁVAT VÍC NEŽ JEDEN DENNĚ, A AŽ SI PRO DALŠÍ PŘIJDE ZÍTRA K NÁM.

ALE ON MI NEROZUMĚL A ZAČAL MĚ VYBÍZET NA SOBOJ.

ZAVOLAL NA MĚ KOUZELNÍKA, A TEN MĚ TAKY VYZVAL NA ZÁPAS.

ON MYSLÍ, ŽE JSTE KOUZELNÍCI, KDYŽ MÁTE NA KLOBOUKU ČERNÉ PEŘÍ...

ZDVIHNUL JSEM HO ZE ZEMĚ A KOUKAL,
KAM BYCH S NÍM PRAŠTIL.

ALE NIKDE ŽÁDNÁ TRÁVA, VŠUDE SAMÉ KAMENÍ,
TAK JSEM HO HODIL DO VODY, ABY SI NEUBLÍŽIL.

JENŽE PŘIBĚHLI DALŠÍ ČARODĚJOVÉ A TAKY
CHTĚLI ZÁPASIT, ALE VŠICHNI NAJEDNOU.

BRÁNIL JSEM SE, JAK TO ŠLO. JENŽE PŘIŠLI JEŠTĚ
DALŠÍ A CHTĚLI MI ROZTRHNOUT MOJI KRÁSNOU
NOVOU KOŠILI!

CHYTLI MĚ JAKO MRAVENCI STONOŽKU
A ODNESLI MĚ SEM.

BÁL JSEM SE, ŽE MĚ ALBERTO NA TOM KAMENÍ
NEVYSTOPUJE, TAK JSEM ZAČAL ZPÍVAT ZPĚV
SMUTKU.

ALE TEĎ MĚ NAŠEL,
KOUZELNÍCI MĚ
NAKRMILI, A PROTO
BUDU ZPÍVAT VÍTĚZNÝ
ZPĚV VÁLEČNÝ!

¡VITOR! ¡VITOR! ¡VITOR!
¡ENYN YEELO! ¡VITOR!
¡VITOR! ¡VITOR! ¡PEHET
KYSH! TERZ WYR
CONSAHOCO UJE OR VIJABO
OSHYM YOK POBYSOCO...*

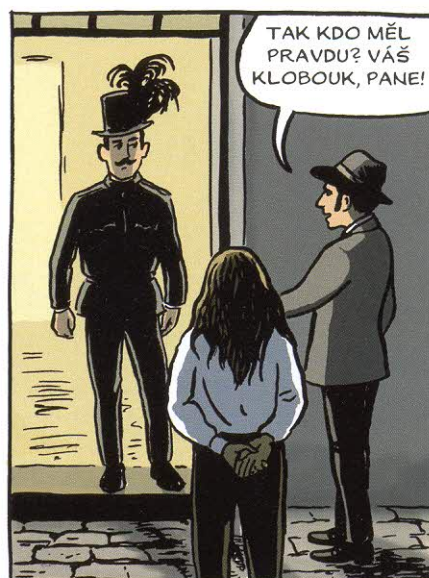
¡ICH OR
KYNIVACA NH
SHV YOK TSO-
MYRA! **

TAK VIDÍTE!
MŮŽE ZA TO
ZLOMYSLNÝ
VÝBĚRČÍ
U TUNELU!
NEMĚL
CHTÍT PO
ČERWUIŠOVI
DALŠÍ PENÍZE!

¡ALBERTO WYCHY NPIVEET PVSHT CHYS YOKYKE UJE
TAKTSHYR EHET KYSYHY PAHYR! ¡VITOR! ¡VITOR! ¡VITOR!
¡PEHET KYSH CHERWUIŠH, WICHY CHERZ!***

SEBERTE SI HO, PANE FRIČ,
A AŤ UŽ VÁS TADY NEVIDÍM!

TAK KDO MĚL
PRAVDU? VÁŠ
KLOBOUK, PANE!

UŽ ABY
BYL ZASE
V PRALESE!
TADY S NÍM
BUDOU JEN
POTÍŽE!

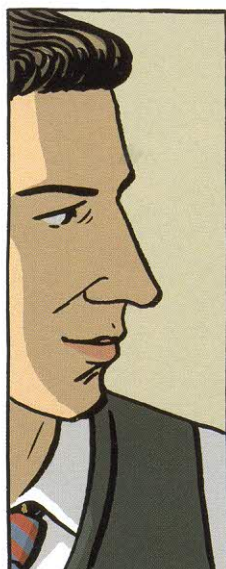

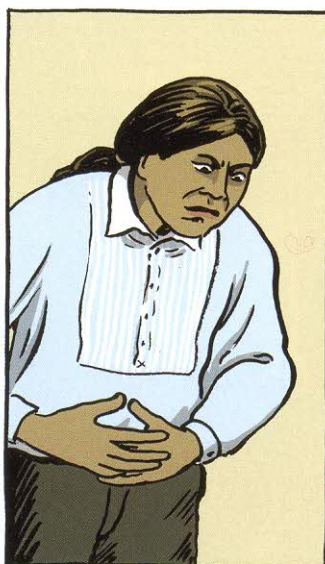
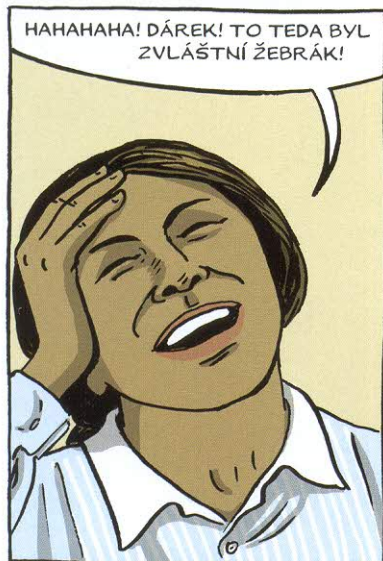
TADY JE TVÁ TROFEJ, ČERWUIŠI.
ALE PŘÍŠTĚ SE TĚM KOUZELNÍKŮM
RADŠÍ VYHNI!

* SLÁVA! SLÁVA! SLÁVA! RADUJTE SE! SLÁVA! SLÁVA! SLÁVA! RADUJI SE JÁ! PŘEMOHL JSEM ZLÉ KOUZELNÍKY, AŽ MI DALI JÍDLO...

** BYLO JICH MOC A JÁ JEDEN SÁM! *** VĚRNÝ PŘÍTEL ALBERTO MĚ NAŠEL A RADUJE SE SE MNOU! SLÁVA! SLÁVA! SLÁVA! RADUJI SE JÁ, VÍTĚZNÝ ČERWUIŠ!

COŽE? TAK VOJTA BUDE MÍT PŘEDNÁŠKU U NÁPRSTKŮ? TO JE SKVĚLÉ!

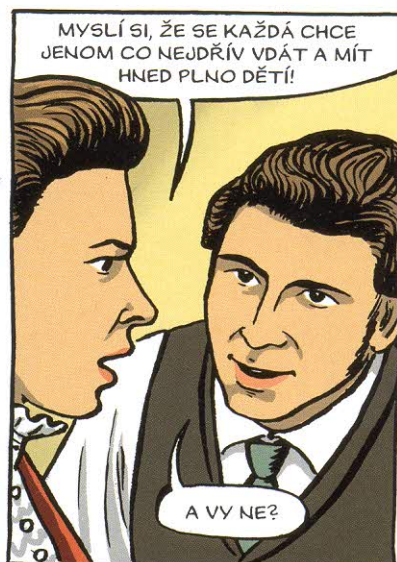
VRÁZ MUSÍ ZUŘIT, POMLOUVÁ HO, KDE MŮŽE!

TO VÍŠ, CESTOVATELSKÁ KONKURENCE. BOJÍ SE, ŽE MU VOJTA LEZE DO ZELÍ.

NE, VÁŽNĚ! PÍŠETE TAK RYCHLE! MOHLA BYSTE SE TÍM ŽIVIT!

TO BYCH RÁDA, ALE OTEC MĚ NECHCE PUSTIT DO PRÁCE, JE HROZNĚ STAROMÓDNÍ!

MYSLÍ SI, ŽE SE KAŽDÁ CHCE JENOM CO NEJDŘÍV VDÁT A MÍT HNED PLNO DĚTÍ!

A VY NE?

TO JSTE ASI JEDINÝ, KOHO TO ZAJIMÁ, CO JÁ VLASTNĚ CHCI.

NECH TOHO! BĚŽ RADŠÍ OTEVŘÍT, NĚKDO ZVONÍ!

ZAS ŇÁKÁ HUŇÁTA!*

CO TO ŘÍKAL?

HUŇÁTA... TO ZNAMENÁ... KOLIBŘÍK, MYSLÍM...

TO JE MILÉ. ALE PROČ SE U TOHO TAK MRAČÍ?

PROSÍM VÁS, VŽDYŤ JSOU TO HROZNÉ ŠPIDIRY! VŽDYŤ SMRDÍ!

SMRDÍ?! TY NĚCO CÍTÍŠ?

JÁ TO NECÍTÍM, JÁ TO VÍM! CÍTÍM JEN VOŇAVKY, A TY POUŽÍVAJÍ, ABY NESMRDĚLY. TAK, JAKO SE MY V DOBĚ SUCHA NATÍRÁME KROKODÝLÍM TUKEM.

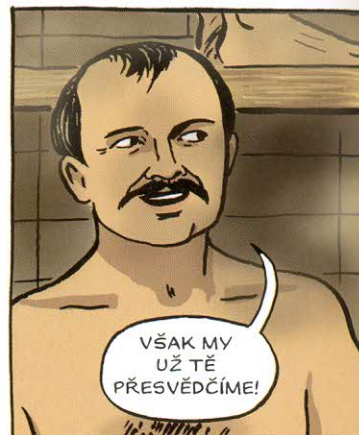

VŽDYŤ SE VŮBEC NEMEJOU! ANI JEDNU JSEM TU JEŠTĚ NEVIDĚL!

ALE MEJOU! JENOM SEM CHODÍ V JINÉ DNY!

KDEPAK. NIKDY JSEM TU ŽÁDNOU NEVIDĚL.

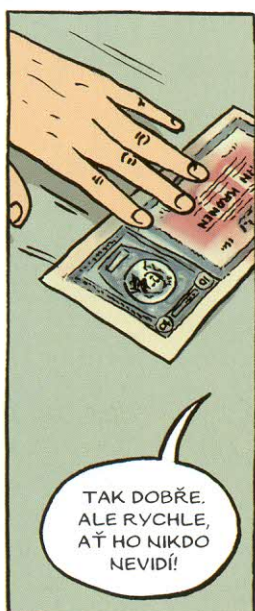

VŠAK MY UŽ TĚ PŘESVĚDČÍME!

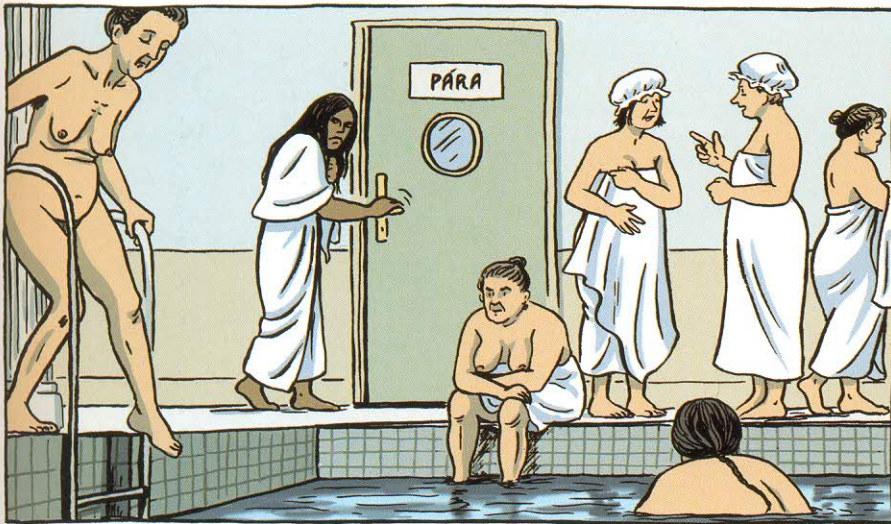
NIKDO SE TO NEDOZVÍ, MÁ DLOUHÉ VLASY, ZABALÍ SE DO PROSTĚRADLA, BUDE VYPADAT JAKO ŽENSKÁ!

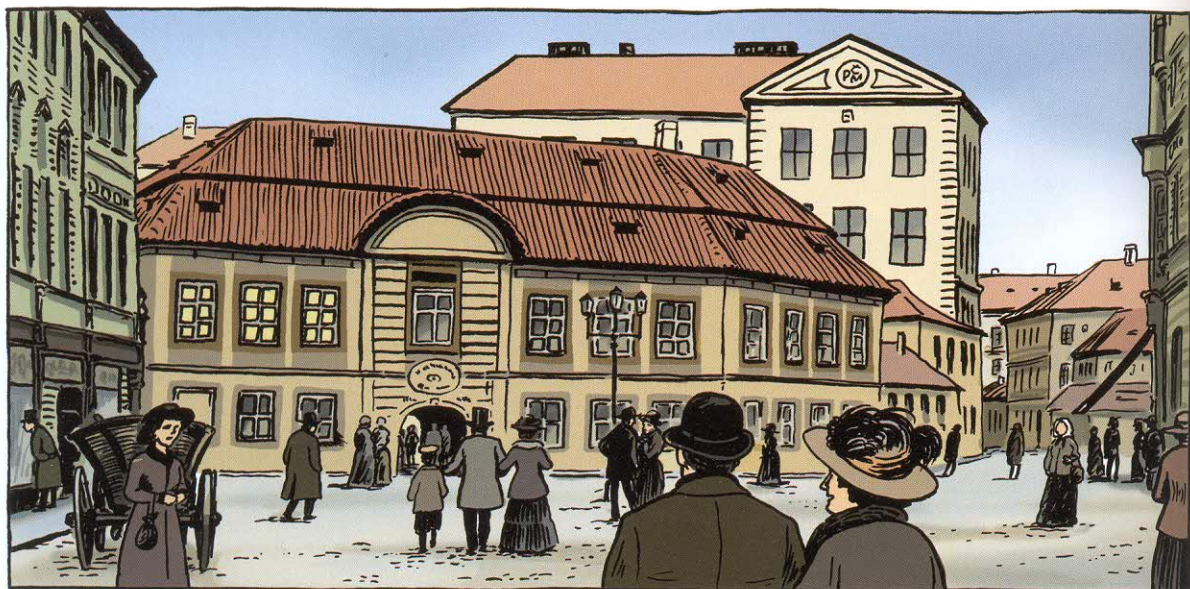
NO JÁ NEVÍM, CHLAPCI!

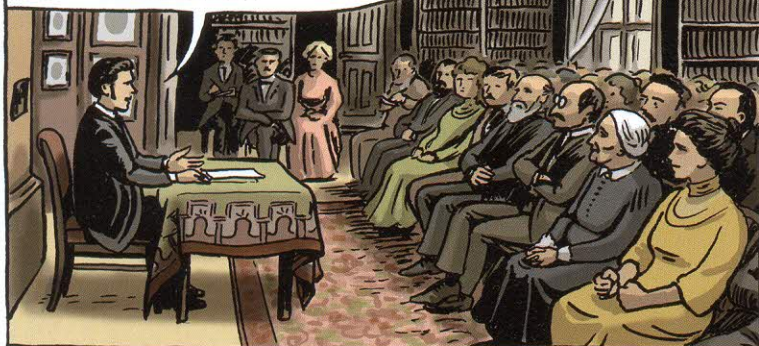
TAK DOBŘE. ALE RYCHLE, AŤ HO NIKDO NEVIDÍ!

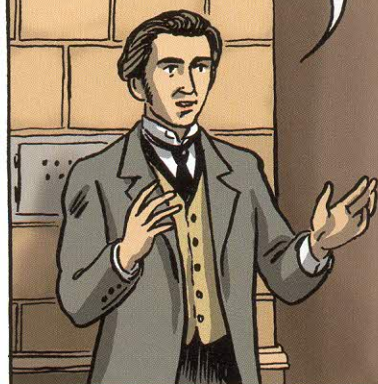

TAKOVÝ JE TĚDY ŽIVOT INDIÁŇŮ, JAK JSEM HO POZNAL. VYRUŠILI JSME TYTO DĚTI PŘÍRODY Z JEJICH TRADIČNÍHO ZPŮSOBU ŽIVOTA, KTERÝ PO STALETÍ VEDLY. NAŠE CIVILIZACE JE VYKOŘIŠTUJE A VRAŽDÍ A VÝMĚNOU JIM PŘINÁŠÍ VŠECHNY ZLOZVYKY NAŠÍ KULTURY.

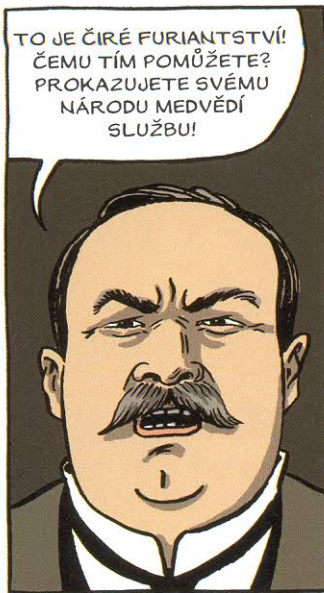
OBÁVÁM SE, ŽE CESTA ZPÁTKY NEVEDE. SNAD SE ALESPŇ MŮŽEME POKUSIT ZACHRÁNIT TO, CO ZBÝVÁ.

MÁTE, PROSÍM, NĚJAKÉ DOTAZY?

ČETL JSEM O VAŠEM VYSTOUPENÍ VE VÍDNI. CHÁPU VAŠE ZAUJETÍ - OSTATNĚ TADY JSME VŠICHNI VLASTENCI - ALE JE SKUTEČNĚ NUTNÉ ROZNĚCOVAT NÁRODNÍ NESNÁŠENLIVOST? DÁVAT NĚMČŮM DALŠÍ ZÁMINKY? MÁTE NA VĚC OPRAVDU NESTRANNÝ POHLED? MNOHOKRÁT JSEM SLYŠEL, JAKÝCH UKRUTNOSTÍ SE INDIÁNI DOPOUŠTĚJÍ!

VÍTE, TY VAŠE VĚCI JSOU TAKOVÉ TROCHU... FÁDNÍ... CHYBÍ TOMU... SNAD VÍC BAREV! JEN SE PODÍVEJTE, CO TU MÁM OD OSTATNÍCH CESTOVATELŮ...

TŘEBA TOHLE... NAD TÍM ČLOVĚK PŘÍMO CÍTÍ TU VŮNI EXOTICKÝCH KRAJŮ!

KDOPAK VÁM TO PŘIVEZL? JAK MÁM BÝT DIPLOMATICKÝ...

MILOSTIVÁ PANÍ, POKUD STOJÍTE O TAKOVĚHLE OBARVENÉ HUSÍ PĚŘÍ, JAKÉ VÁM TU NĚKDO PODSTRČIL, BUDE NEJLEPŠÍ, VYDÁTE-LI SE NA MATĚJSKOU POUŤ. NA STŘELNICI MAJÍ JISTĚ JEŠTĚ BAREVNĚJŠÍ INDIÁNSKÉ ČELENKY...

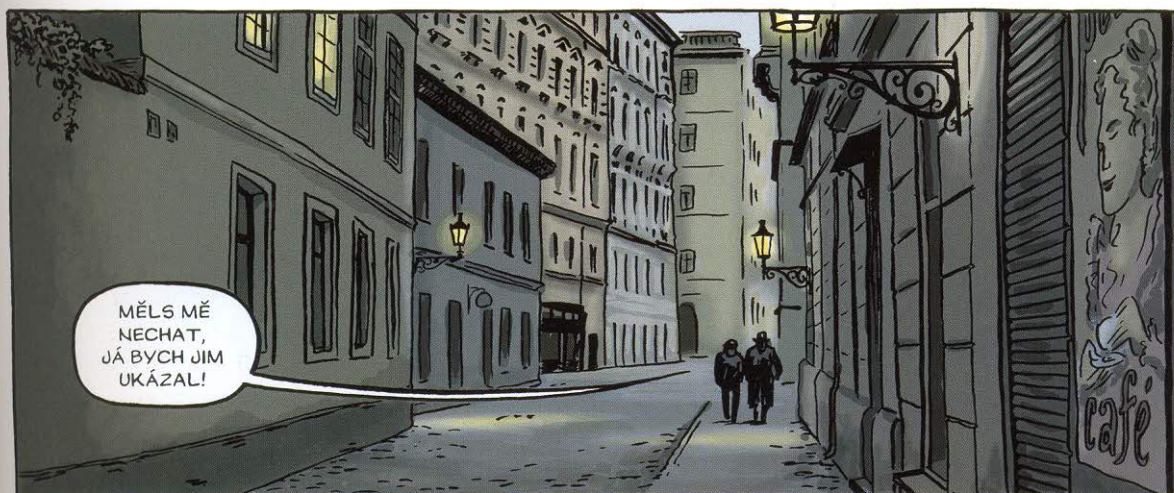
ALE VOJTO!

VAŠE MUZEUM BY MĚLO CHTÍT VÍC NEŽ JEN POBAVIT MĚŠŤÁKY, KTERÍ SI CHTĚJÍ ZPEŠTRIT NEDĚLNÍ ODPOLEDNE!

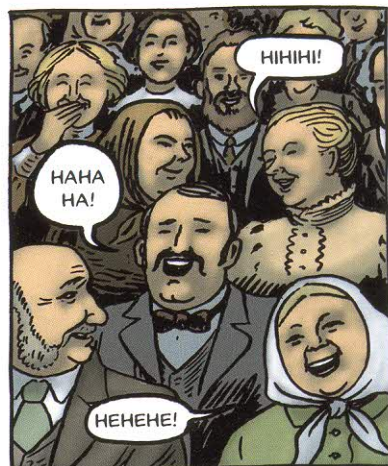
JEN KVŮLI VAŠÍ PANÍ MATCE JSEM OCHOTNA ZAPOMENOUT, CO JSTE MI PRÁVĚ ŘEKL, KDYŽ SE MI HNED OMLUVÍTE!

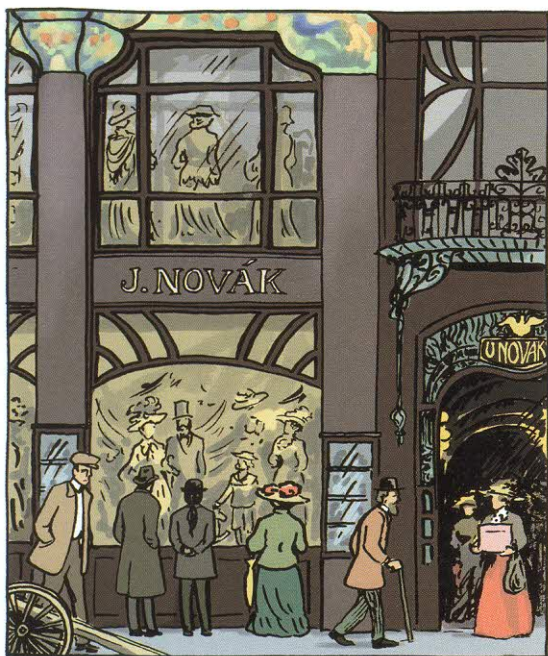
DOBRÁ, OMLOUVÁM SE. JDEME, ČERWUÍŠÍ.

MĚLS MĚ NECHAT, JÁ BYCH JIM UKÁZAL!

UKÁŽU TI, CO VŠECKO UŽ MÁM VE SVOJÍ SBÍRCE!

KNOFLÍKY, ČESÁČEK, KLOBOUK OD KOUZELNÍKA, PAPÍREK NA TRAMVAJ, VELKÉ MLUVÍCI PAPÍRY, OBRÁZEK DÍTĚTE S KŘÍDELKÝ OD OTYLKY, TENHLE PAPÍR Z OBCHODU A NOVÝ KNOFLÍK...

A KDES VZAL TOHLE?

LEŽELO TO V LÁZNÍCH.

UŽ NÁM DOCHÁZÍ DŘÍVÍ...

KDY UŽ POJEDEME DOMŮ, ALBERTO?

JEŠTĚ VYDRŽ, KAMARÁDE, NEBUDE TO TAK BRZO, JAK JSME DOUFALI. V NOVINÁCH SE MI NEDAŘÍ, MOJE SBÍRKY NIKDO NECHCE. MUSÍME NAŠETŘIT PENÍZE Z PŘEDNÁŠEK.

CRRRR! CRRRRRRRRRRRRRRRRRRR

KOŠILE JSOU TADY! ASPOŇ TI UŽ NEBUDE TAKOVÁ ZIMA.

KDYŽ PŘIJEDE, ŘEKNĚME, STO LIDÍ A KAŽDÝ ZA PLATÍ DVĚ KORUNY, TO BUDE DVĚ STĚ KORUN...

JAK TO VÍŠ?

MUSÍŠ SE NAUČIT POČÍTAT.

ANO, OD TĚ DOBY, CO SI NECHAL PROČISTIT STŘEVA, JE ČERWUŠ ZDRAVÝ JAKO ŘÍPA!

JESTLI PAK UMÍ ANGLICKY?

NENÍ MU U NÁS ZIMA?

CO SE VÁM U NÁS NEJVÍC LÍBÍ?

VAŠE KOLÍNKA ...UZENÁ...

HAHA-HIHI!

NA ZDRAVÍ!

TAKŽE PŘIŠLO ŠEDESÁT TŘÍ LIDÍ PO KORUNĚ PADESÁTI, TO JE DEVADESÁT ČTYŘI PADESÁT...

VŮBEC TO NECHÁPU. TOLIK LIDÍ SE SEM CHYSTALO...

PANE FRIČ, JSTE TO VY? VŽDYĚ JSTE MI TELEGRAFOVAL, ŽE JSTE VÁŽNĚ ONEMOCNĚL!

ŽÁDNÝ TELEGRAM JSEM NEPOSÍLAL A NAŠTĚSTÍ JSEM ZCELA ZDRÁV!

NO TOHLE... JÁ VÁM TO UKÁŽU... KDO TO TEDY POSLAL?

NĚKDO MI CHTĚL PROSTĚ PŘEKAZIT PŘEDNÁŠKU, A TO SE MU PAVEDLO.

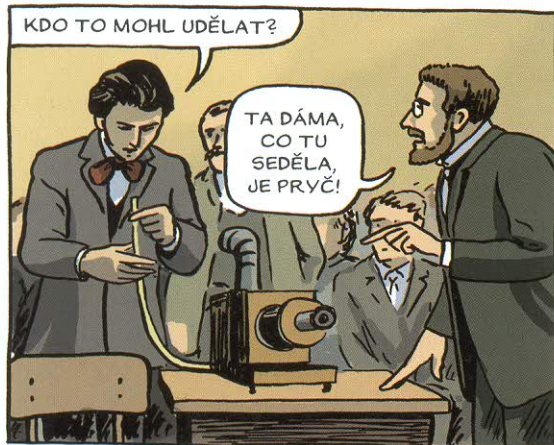
DO VEČERA DALEKO! JEŠTĚ SE DÁ VŠECKO NAPRAVIT!

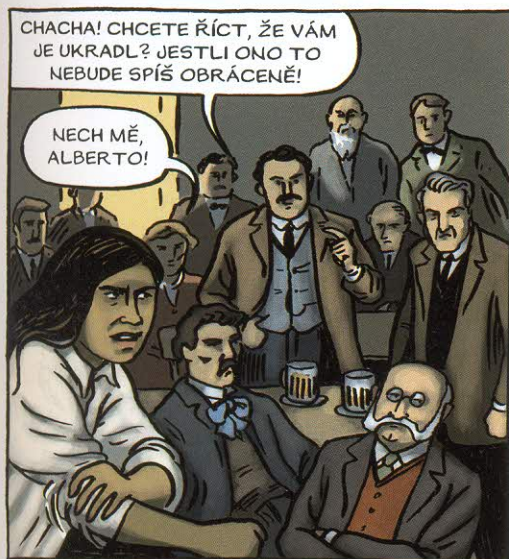

... OD ŠESTI HODIN PŘEDNÁŠKA O INDIÁNECH JIŽNÍ AMERIKY! VŠICHNI JSOU SRDEČNĚ ZVÁNÍ!

O INDIÁNECH! PŘIJDTEÉÉ!

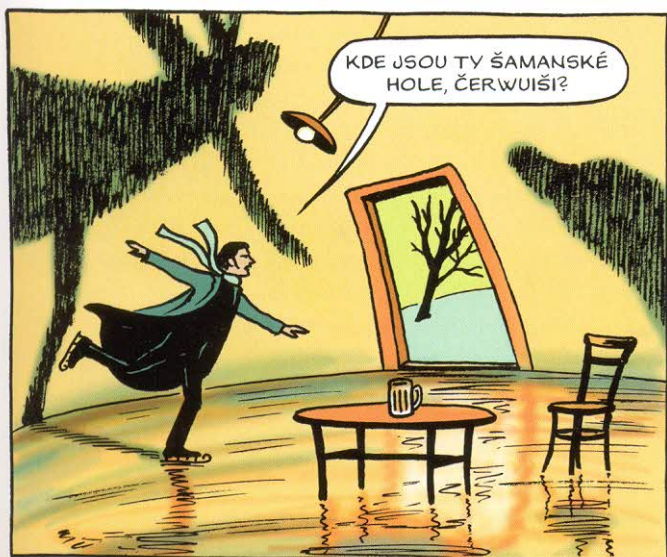

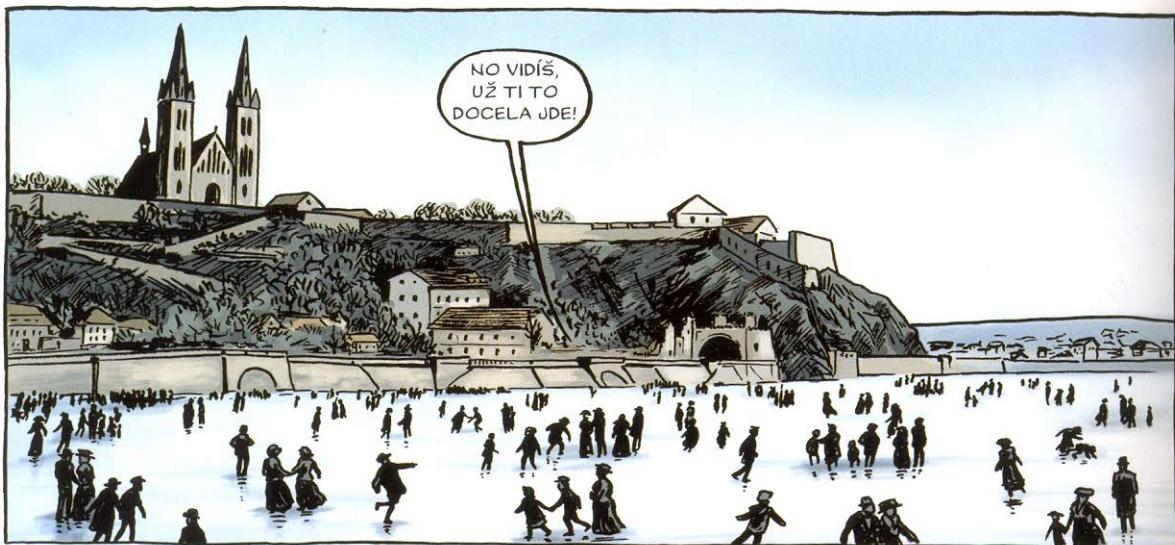

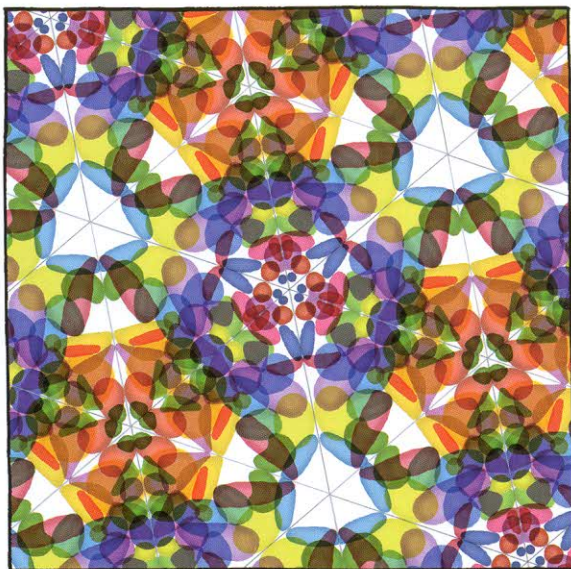

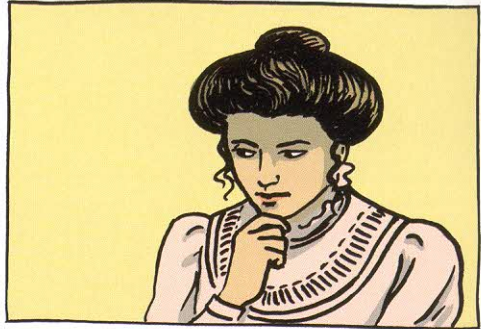

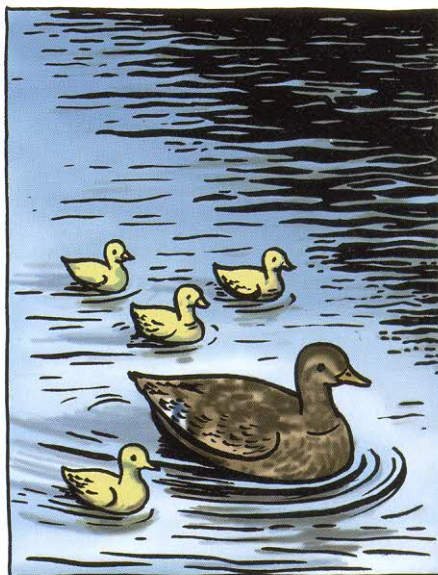
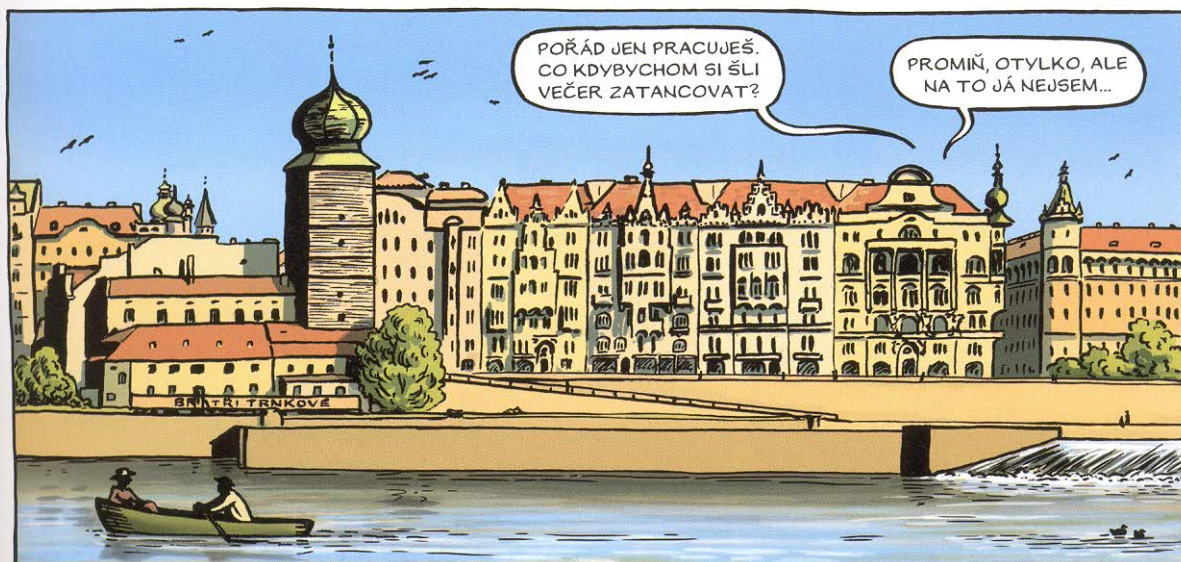

CO TAM
TEN PÁN
DĚLÁ?

ASI NEMÁ DOMA
KOUPELNU. POJĎ,
PŮJDEME RADŠÍ
JINAM.

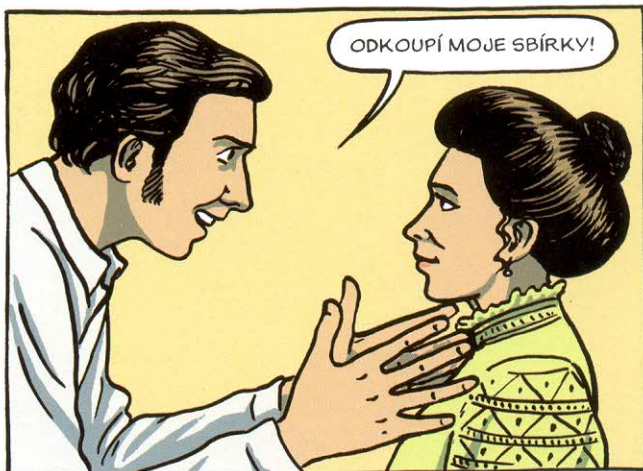
JESTLI TU RYBU TREFÍM,
VRÁTÍM SE DOMŮ, NEŽ
POKVETE KEBRAČO!

UÁÁÁÁ!!!

HURÁ!!!!

VY HO JEŠTĚ NEZNÁTE, PANE VRÁZI? KDEKDO O NĚM MLUVÍ!

ZATÍM JSEM NEMĚL TU ČEST.

UVIDÍTE, ŽE SE VÁM BUDE LÍBIT! PRŮY JE TAK... SPONTÁNNÍ!

TAK TO JSEM NA TOHO FRIČOVA DIVOCHA ZVĚDAV!

A HLEĎME! VRÁZ JE TADY TAKY. ZVĚDAVOST BYLA ZŘEJMĚ SILNĚJŠÍ.

CO? VRÁZ? TEN NÁŠ NEPŘÍTEL? UKAŽ MI HO!

ČERWUIŠÍ?! ŽÁDNÉ HLOUPOSTI, PROSÍM! UŽ SI NEMŮŽEME DOVOLIT DALŠÍ SKANDÁL!

PANE FRIČ, MĚLI BYCHOM ZAČÍT!

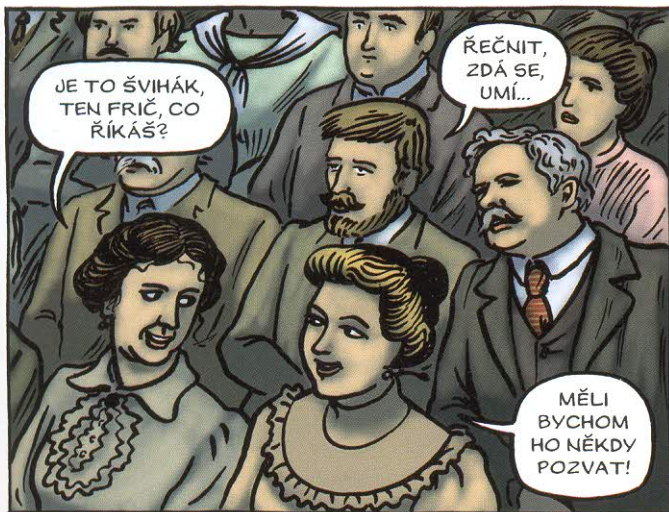
NEBOJ, TO ZVLÁDNEM!

DÁ... DÁMY A PÁNOVÉ! EHM... DĚKUJI VÁM, ŽE JSTE PŘÍŠLI A ŽE MOHU VYPRÁVĚT O ŽIVOTĚ INDIÁNŮ TAKÉ TADY, V PRAZE.

GRAN CHACO JE OBROVSKÁ OBLAST V SRDCI JIŽNÍ AMERIKY, KDE ŽIJE MNOHO INDIÁNSKÝCH KMENŮ...

JE TO ŠVIHÁK,
TEN FRIČ, CO
ŘÍKÁŠ?

ŘEČNIT,
ZDÁ SE,
UMÍ...

MĚLI
BYCHOM
HO NĚKDY
POZVAT!

JAK MOŽNÁ VÍTE, PŘIVEZL JSEM DO
PRAHY INDIÁNA Z KMENE ČAMAKOKŮ,
PROTOŽE JSEM HO CHTĚL VYLÉČIT.
UŽ JE ZDRÁV, PROJEZDIL SE MNOU
CELOU ZEMÍ A ZA TU DOBU SE MI
STAL VĚRNÝM POMOCNÍKEM
A PŘÍTELEM.

A TAK JSME SE
ROZHODLI, ŽE DNES BUDE
PŘEDNÁŠET TAKÉ ON -
ČERWUIS PUOŠAD
MENDOZA!

MY ČAMAKOKOVÉ JSME HODNÍ.
NIKOMU NEUBLIŽUJEME, LOVÍME,
SBÍRÁME, VVRÁBÍME, CO
POTŘEBUJEME. KDYŽ JE SUCHO,
JDEME K ŘECE, KDYŽ JE MOC
VODY, JDEME DO VNITROZEMÍ.

KDYŽ JE POVODEŇ, VYLEZEME
NA STROM A POČKÁME,
AŽ VODA SPADNE.

JAKO
OPICE!

ANO, PŘESNĚ, JAKO
OPICE. ALE TY U NÁS
NEŽIJOU, ZATO TAM
ŽIJOU TUMRAHOVÉ!

VYPADAJÍ JAKO MY,
ALE NEJSOU TAK HODNÍ. JE
S NIMA POTÍŽ, PROTOŽE
NÁS OTRAVUJOU, BEROU
NÁM ŽENY A CHTĚJÍ
BOJOVAT.

MY ČAMAKOKOVÉ BOJOVAT NECHCEME, ALE MUSÍME, PROTOŽE SI NESMÍME NECHAT VŠECHNO LÍBIT, TO BY S NÁMA BYL KONEC A BYLI BY JEN SAMÍ TUMRAHOVÉ. TAK VÁM ŘEKNU, JAK TAKOVÁ VÁLKA S TUMRAHY VYPADÁ.

TO TŘEBA JDU K ŘECE, ULOVÍM KAPYBARU...

TO VY TU NEMÁTE, TO JE TAKOVÉ JAKOBY VELKÉ PRASE, ALE PRASE TO NENÍ. MÁ DOCELA DOBRÉ MASA. DĚLÁ TAKHLE:

CHRU - CHRU - UÍÚÍ - DUPY - DUP!

NECHÁM JI LEŽET NA BŘEHU A JDU PRO NĚKOGO, ABY MI JI POMOHL ODNĚST.

VRÁTÍME SE - A UŽ TAM NENÍ!

VIDÍME. NĚKDO JI VLEKL PRYČ! JDEME PO STOPÁCH - A HELE!

VESNICE TUMRAHŮ! OHEŇ - VŮŇE PEČENÉHO MASA!

JÁ UTÍKÁM...

ALE KAMARÁD...
ÁÁÁÚ!

TREFÍ HO DO RUKY. RUKA BOLÍ, UTÍKÁME AŽ K NÁM.

ONI SI NÁS VŠIMNOU A HNED - ŠUP - HÁZEJÍ OŠTĚPY A ŠÍPY!

TO NIC, TO JE
JENOM PTÁK...

KŘUP!

POZOR! VĚTVIČKA
PRASKLA!

UÁÁ! NA NĚ!

TUMRAHOVÉ VYBĚHNOU Z KŘOVÍ
A MY DO NICH. A DO SEBE! TUMÁŠ!
A DRUHEJ NA MĚ SKOČÍ!

ALE JÁ
HO
PRAŠTÍM
A ON
UTEČE!

SCHOVALI SE...
VÍME, ŽE TU
NĚKDE JSOU...

JDEME TIŠE, JAKO JAGUÁŘI!
KOUKÁME, POSLUCHÁME...

A UŽ JEDNOHO VIDÍM!
TAMHLE SE KRČÍ, MYSLÍ SI,
ŽE SI HO NEVŠIMNU!

ALE JÁ HO CHYTNU...

...A KOUKÁM, KAM S NÍM
PRAŠTIT, ABY BYLO PO NĚM!

A OSTATNÍ TAKY CHYTNOU TUMRAHY
A ONI NÁS PROSÍ, NEZABÍJEJTE NÁS!
ŽENU VRÁTÍME!

PUSŤ MĚ,
ZATRACENĚ!

ALE MY: NE! ZA
TO, CO JSTE
NÁM PROVEDLI,
ZASLOUŽÍTE
POTRESTAT!

PROČ TAM
KRESLÍŠ
KŘÍŽEK?

ŽÁDNÝ KŘÍŽEK, TO JE
KNOFLÍK! JEDNOU MI ŘEKLI,
ŽE KDYŽ SE NEUMÍM PODEPSAT,
MÁM NAKRESLIT TOHLE. MÁM
V TOM SVOU SBÍRKU.

BUDE SE MI PO
TOBĚ STÝSKAT.

BRZO BUDOU BOURAT I NÁŠ
DŮM. ALE JÁ SE PAK NASTĚHUJU
AŽ ÚPLNĚ NAHORU DO NĚJAKÉHO
KRÁSNÉHO VYSOKÉHO DOMU,
CO TU POSTAVÍ.

A AŽ MĚ PŘIJEDEŠ
NAVŠTÍVIT, UVAŘÍM
TI KAFÍČKO A BUDEM
SE SPOLU DÍVAT
NA RACKY...

ALE TO PŘECE
NEJDE, ABYCHOM
SE UŽ NEVIDĚLI!

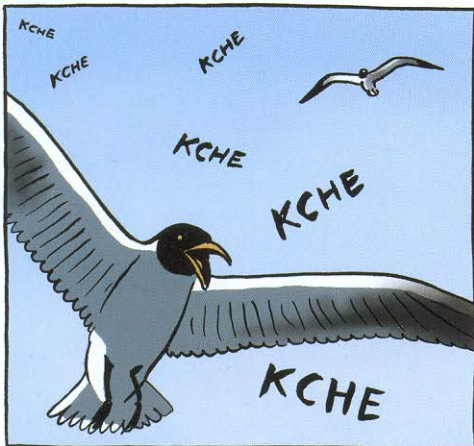
VIĎ, ŽE ZASE PŘIJEDEŠ?
SLIB MI TO!

TO JE TĚŽKÉ,
VENDULKO, JÁ NEVÍM,
CO BUDE...

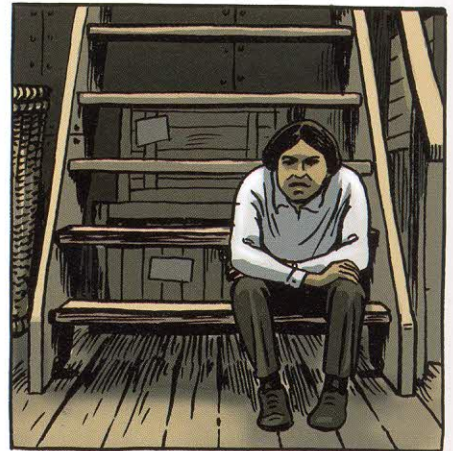
STEJNĚ TĚ
BUDU ČEKAT,
ČERWUIŠI!

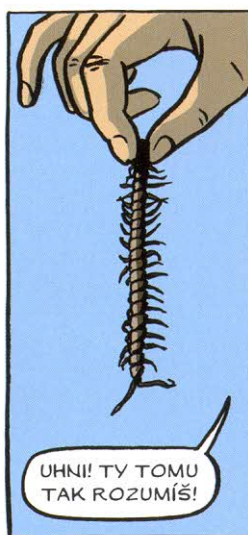

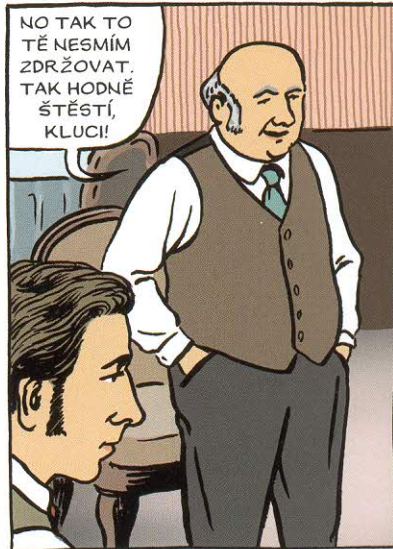

ANO, ANO, MŮŽE PŘIJÍT RECIDIVA, A CO BYSTE SI V TĚ DIVOČINĚ PAK POČAL?

ALE TY SES NÁM PĚKNĚ UZDRAVIL! KDO BY TO BYL ŘEKL - OBYČEJNÝ PARAZIT... NECHCEŠ TU ZŮSTAT A DĚLAT MI POMOCNÍKA?

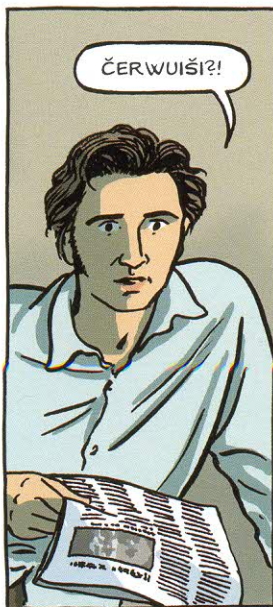
KDEPAK! JÁ MUSÍM DOMŮ! POTŘEBUJÍ MĚ TAM. BUDU JIM PŘEDNÁŠET O EVROPĚ.

NO TAK TO TĚ NESMÍM ZDRŽOVAT. TAK HODNĚ ŠTĚSTÍ, KLUCI!

NO VIDA, UŽ I NOVINY MŮŽU ČÍST!

ČERWUIŠI?!

KAMŠ DAL TY KRÁSNÉ VLASY?

NEHCI, ABY SE KE MNĚ VŠICHNI CHOVALI JAKO... JAKO K OBYČEJNÉMU INDIÁNOVI!

ALE TY JSI INDIÁN! NE SICE OBYČEJNÝ, ALE INDIÁN! NA TO NESMÍŠ NIKDY ZAPOMENOUT!

A JESTLI SE K TOBĚ NĚJACÍ PITOMCI CHOVAJÍ ŠPATNĚ, JE TO JEJICH CHYBA, NE TVOJE!

TO MÁŠ MOŽNÁ PRAVDU, ALE DOKUD BUDU VYPADAT JAKO INDIÁN, BUDOU SE MNOU JAKO S INDIÁNEM ZACHÁZET!

TO JE DOBRÉ! HÁDAJÍ SE, KDO Z NICH JE VĚTŠÍ KŘEŠTAN!

TADY VIDÍŠ, CO DĚLÁ DIGIČIBÍ S INDIÁNY.

JAK TO, ŽE JE POSEDL DIGIČIBÍ, KDYŽ JSOU POKŘTĚNÍ?

JAK JSOU UBOZÍ A ŠPINAVÍ!

CO ČUMÍŠ? MYSLÍŠ, ŽE JSI LEPŠÍ NEŽ MY, CO?

PROČ JEDEM LOVIT VOLAVKY? TEĎ NA TO NENÍ SPRÁVNÁ DOBA!

VŽDYŤ VÍŠ, JAK JSME NA TOM S PENĚZI, ČERWUÍŠI. NEPOČÍTAL JSEM, ŽE ZŮSTANEME TAK DLOUHO VE MĚSTĚ. TA NEMOC MI PĚKNĚ PUSTILA ŽILOU...

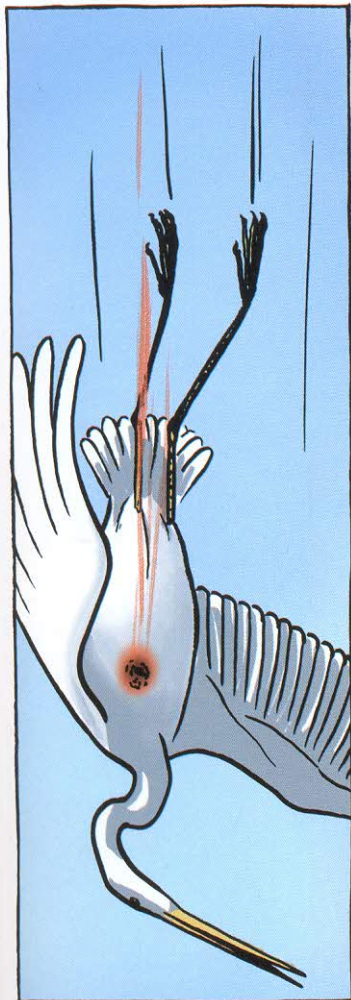
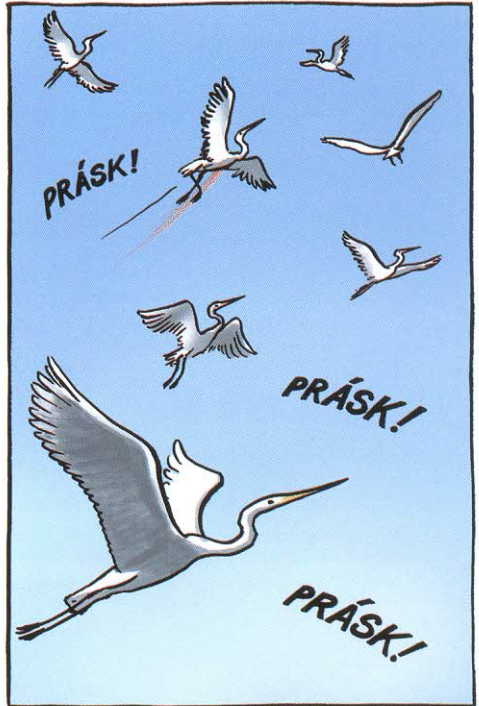

ALE ONY MAJÍ ZROVNA TEĎ DĚTI!

BRZO UVIDÍŠ, PROČ JEZDÍME NA VOLAVKY PRÁVĚ KDYŽ HNÍZDÍ!

TIŠE, AŤ JE NEVYPLAŠÍME! MUSÍME SE DOSTAT CO NEJBLÍŽ.

PO VOLAVČÍM PEŘÍ JE VELKÁ SHÁŇKA. VŠECHNY DÁMY SI CHTĚJÍ OZDOBIT KLOBOUKY. ZA PEŘÍ Z NĚKOLIKA PTÁKŮ MŮŽEŠ DOSTAT VÍC, NEŽ TI DALI LEDAŘI ZA CELÝ DEN.

ALE TOLIK PTÁKŮ PŘECE NESNÍTE?

FUJ! KDO BY JE JEDL? VEZMEM SI PEŘÍ A NECHÁME JE TU.

POZÍTRÍ SE VRÁTÍME DO ASUNCIÓNU.

VYPLATÍM TI TVŮJ PODÍL, MÁM DOBRÉHO KUPCE.

TAK UŽ SE NEMRAČ, ČERWUIŠI! MY DVA S TÍM NIC NEUDĚLÁME.

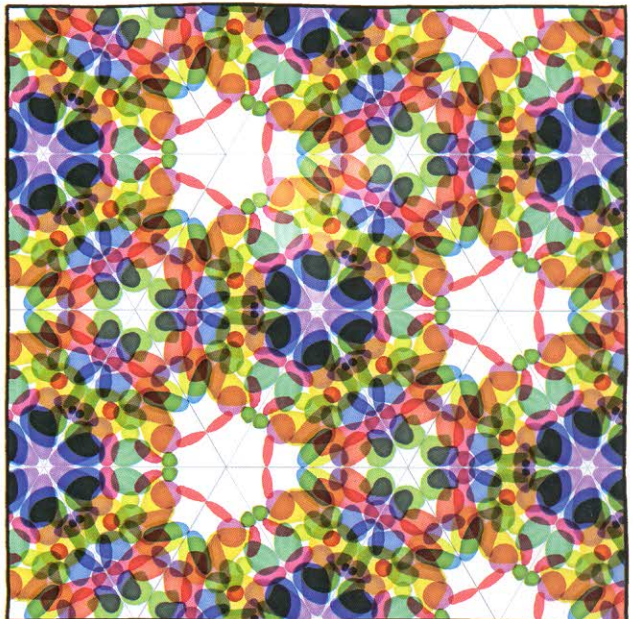
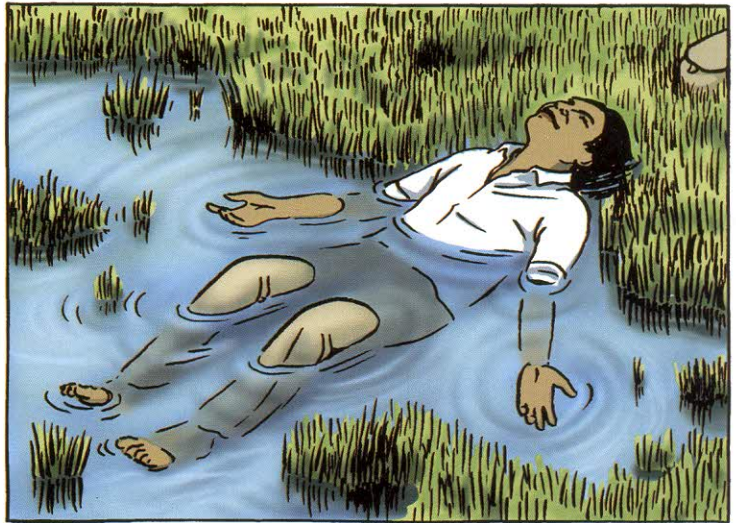
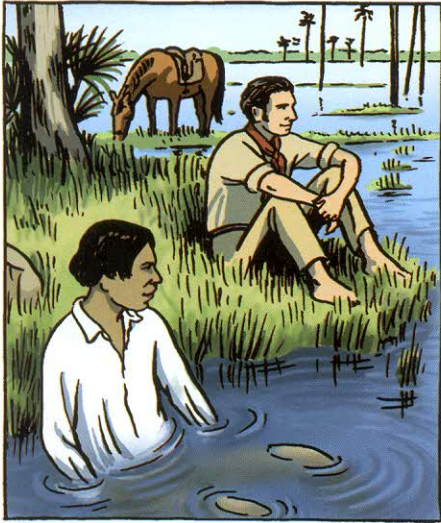
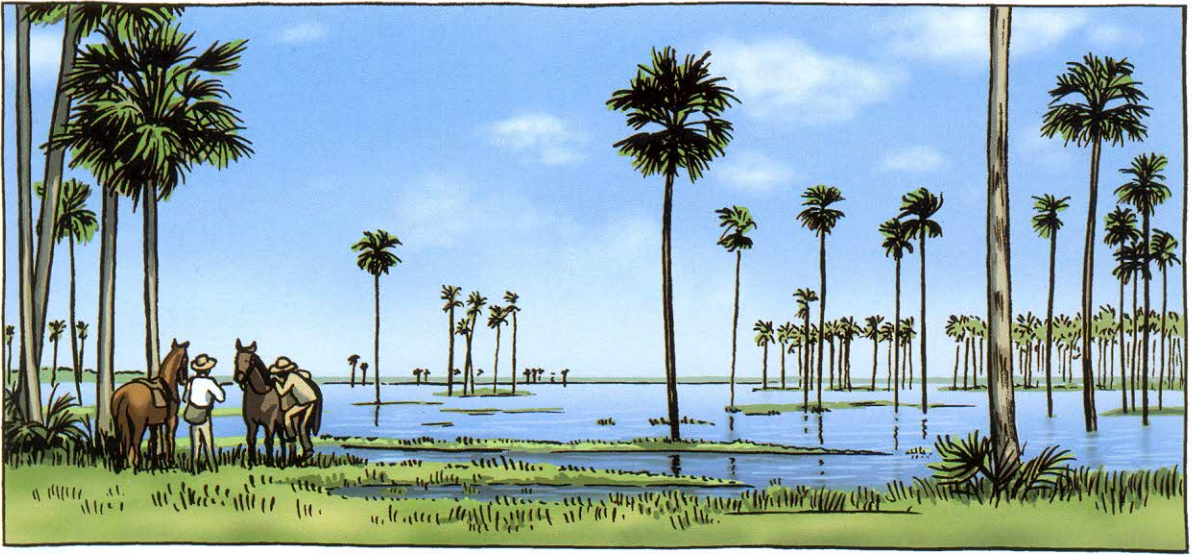
INDIÁNI BY TAKHLE NIKDY NELOVILI!

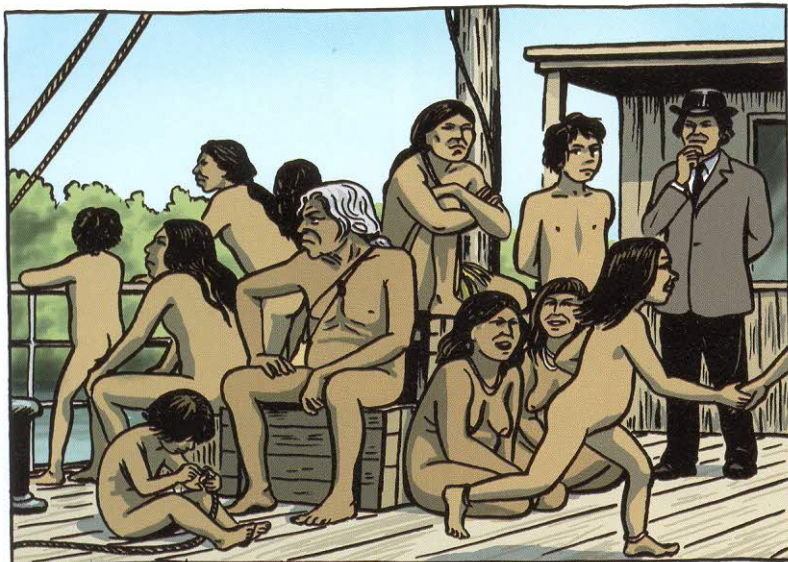
TADY JE TAK KRÁSNE! NEDOTČENÁ, PANENSKÁ PŘÍRODA!

UDĚLÁME SI PŘESTÁVKU, CO ŘÍKÁŠ?

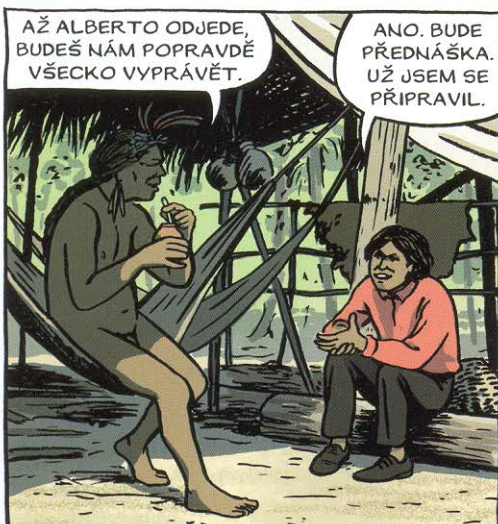

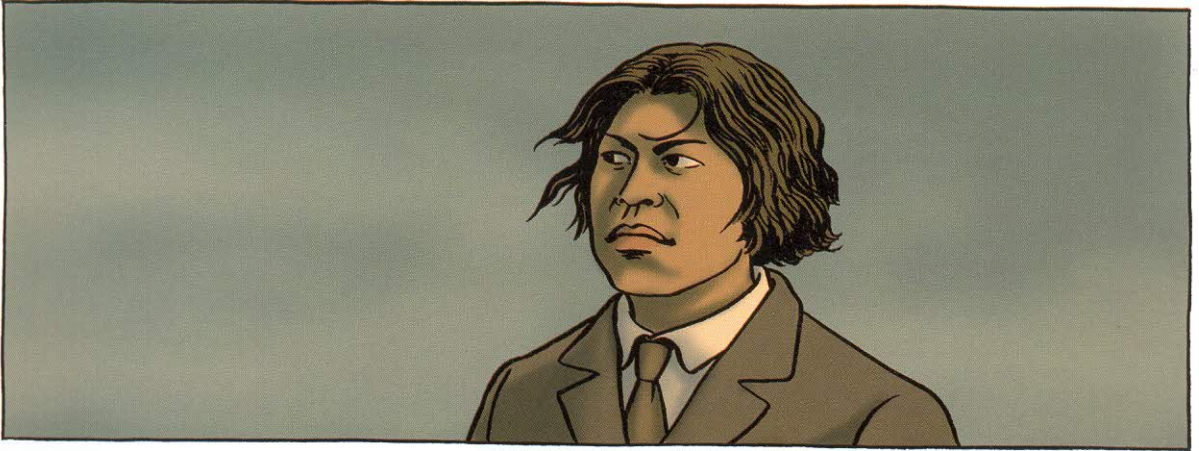
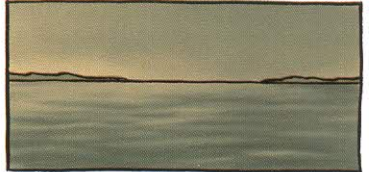
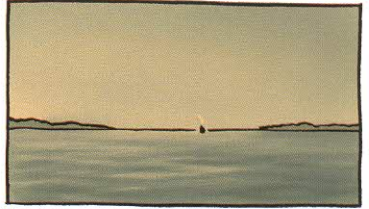
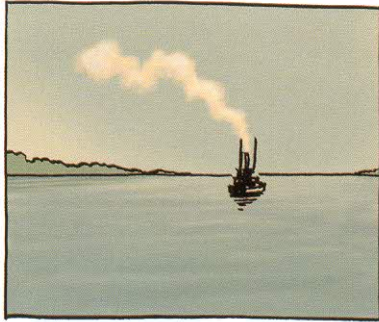
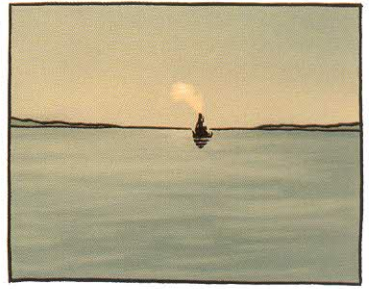
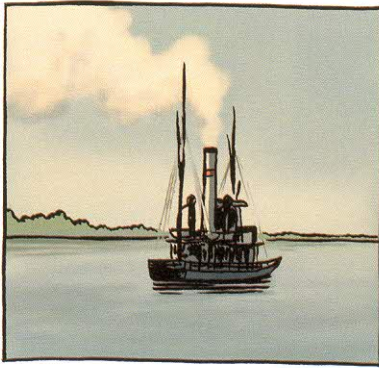

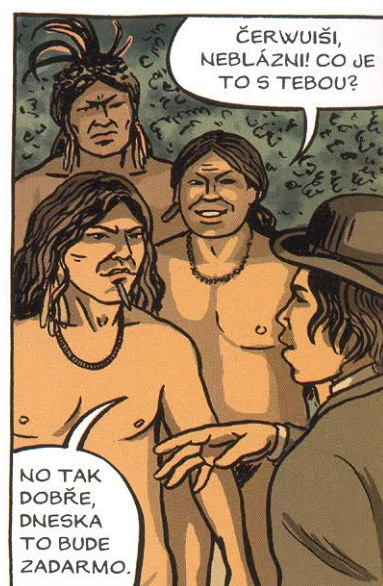

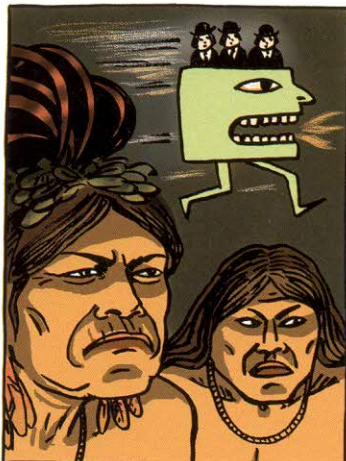

BYDLÍ VE VYSOKÝCH
KAMENNÝCH
CHATŘÍCH. JSOU
POSTAVENÉ JEDNA NA
DRUHÉ
A SPOJENÉ
ZUBATOU
STEZKOU, PO
KTERÉ SE CHODÍ.

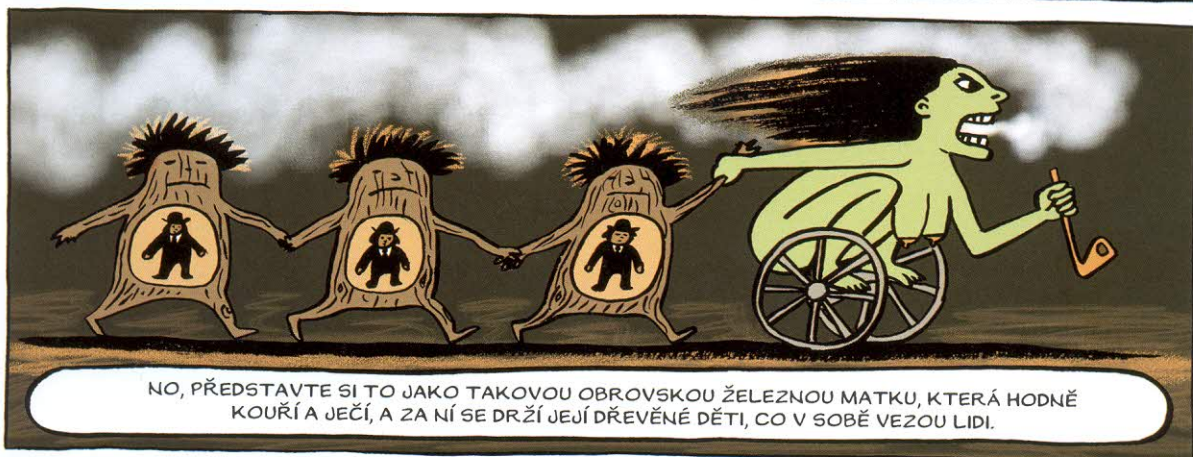

LIDI SE VOZÍ V TAKOVÝCH
KOVOVÝCH KRABICÍCH,
KTERÉ KŘIČÍ JAKO HROM.

TAKY JSME JEZDILI VLAKEM, TO JE...
JAK TO MÁM ŘÍCT... TAKOVÝ PARNÍK
NA VYSOKÝCH KOLECH, CO JEZDÍ PO
KOVOVÝCH CESTIČKÁCH.

JAK MŮŽE
PARNÍK JEZDIT
PO ZEMI?!

NO, PŘEDSTAVTE SI TO JAKO TAKOVOU OBROVSKOU ŽELEZNOU MATKU, KTERÁ HODNĚ
KOUŘÍ A JEČÍ, A ZA NÍ SE DRŽÍ JEJÍ DŘEVĚNÉ DĚTI, CO V SOBĚ VEZOU LIDI.

TEĎ UDĚLALI DOKONCE
TAKOVÉHO OHROMNÉHO PTÁKA
Z LÁTKY, KTERÝ JE NOSÍ PO
NEBI MEZI MRAKY, KAM SE JIM
ZAMANE. CO BYSTE ŠLI CELÝ
ROK, ON ULETÍ ZA HODINU!

POVĚZ, VIDĚLS TAM
VÁLKU? JAK SPOLU
BÍLÍ LIDÉ BOJUJÍ?

VÁLKA TAM
NEBYLA.

COŽE?! TAKOVOU
DOBU JSI BYL PRYČ
A NEVIDĚLS ŽÁDNOU
VÁLKU? DĚLÁŠ SI ZE
MĚ LEGRACI?

ŽE SE
NESTYDÍŠ!

VYSMÍVÁ
SE NÁM!

TAM SE TO
VŽDYCKY PAVEDLO!
JÁ NEVÍM, PROČ TO
NESVÍTÍ!

CO JE
TOHLE?

KOUZELNÁ
TRUBIČKA!
JEN SE
PODÍVEJ
DOVNITŘ!

ČERNÁ
DÍRA! TO ŽE
JE ZÁZRÁK?
MYSLÍŠ, ŽE JSME
ÚPLNĚ PITOMÍ?

MUSÍŠ SE
PODÍVAT
PROTI SVĚTLU!

EVROPA!
LHÁT SES TAM
NAUČIL DOBRĚ!

JSOU V TOM JEN
NĚJAKÉ STŘEPY,
TY PODVODNÍKU!

TO UŽ NEJSI
TY, ČERWUIŠI.

MŮJ KALEIDOSKOP OD VENDULKY!

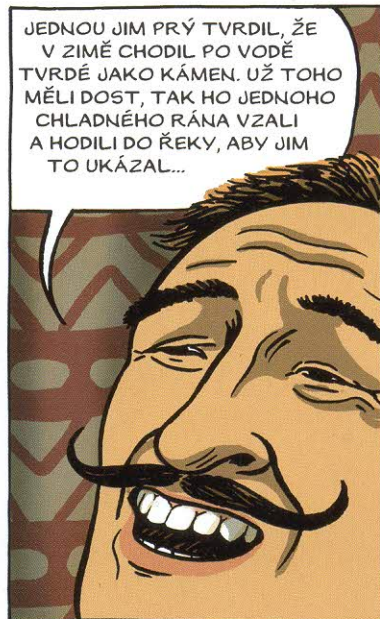
KLÍD SE
ODSUD!

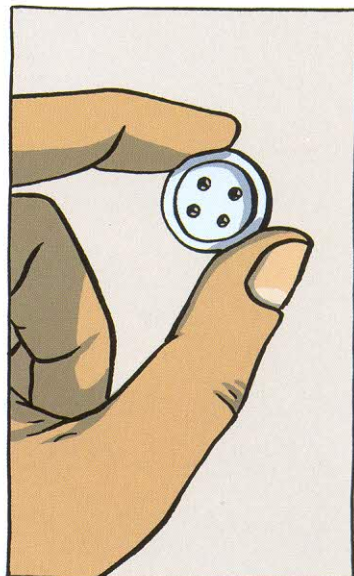
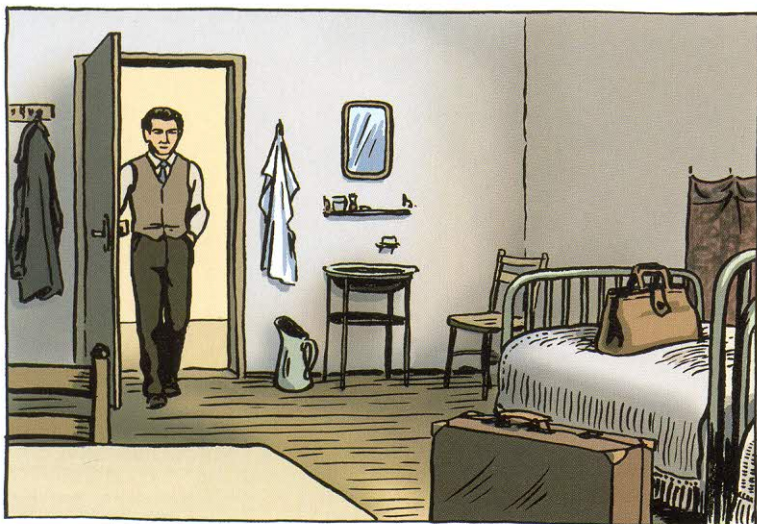
JÁ NEJSEM
LHÁŘ! NECHTE SI
TO VŠECKO LÍP
VYSVĚTLIT!

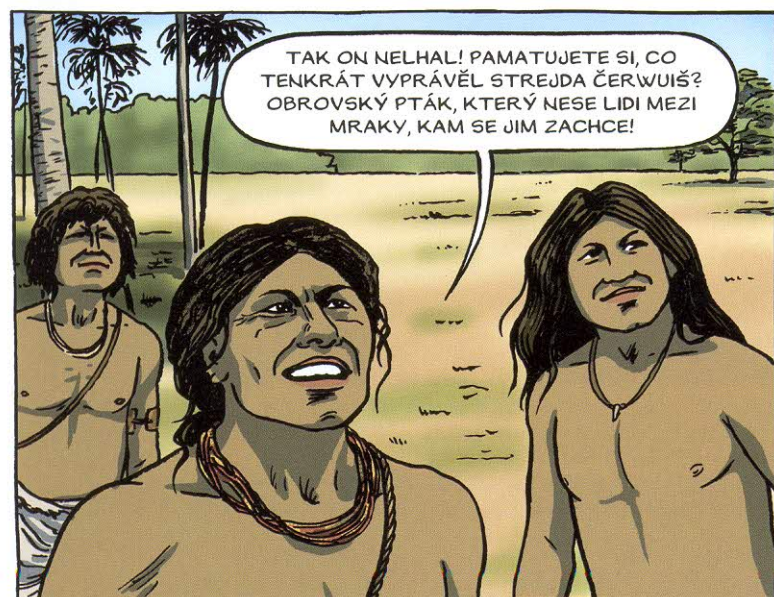
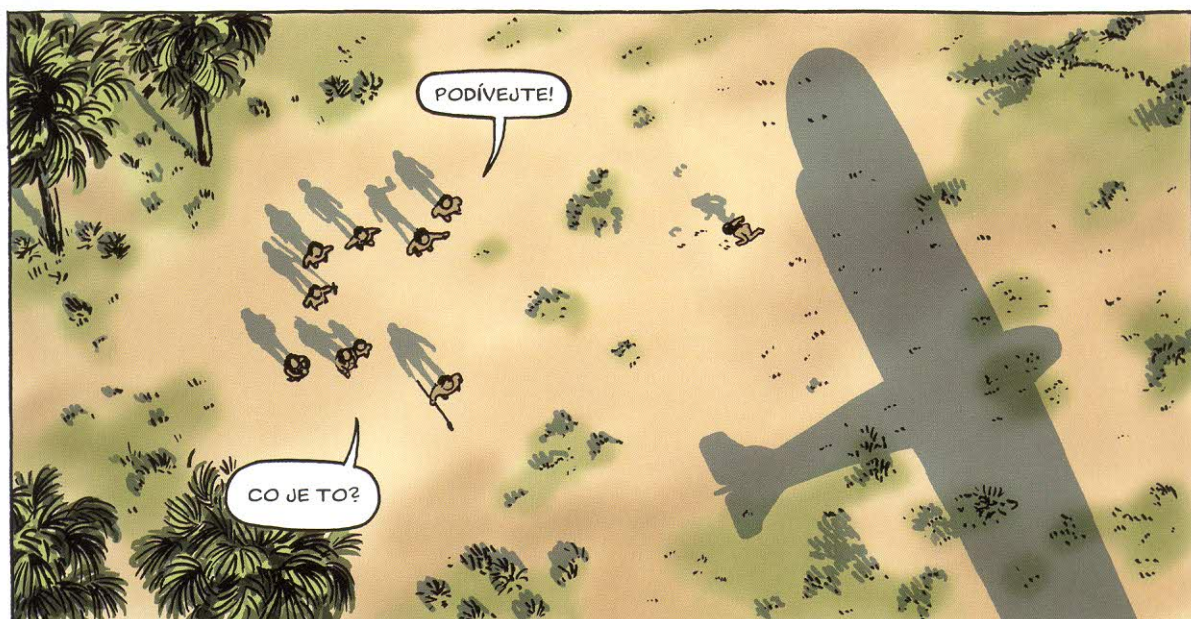
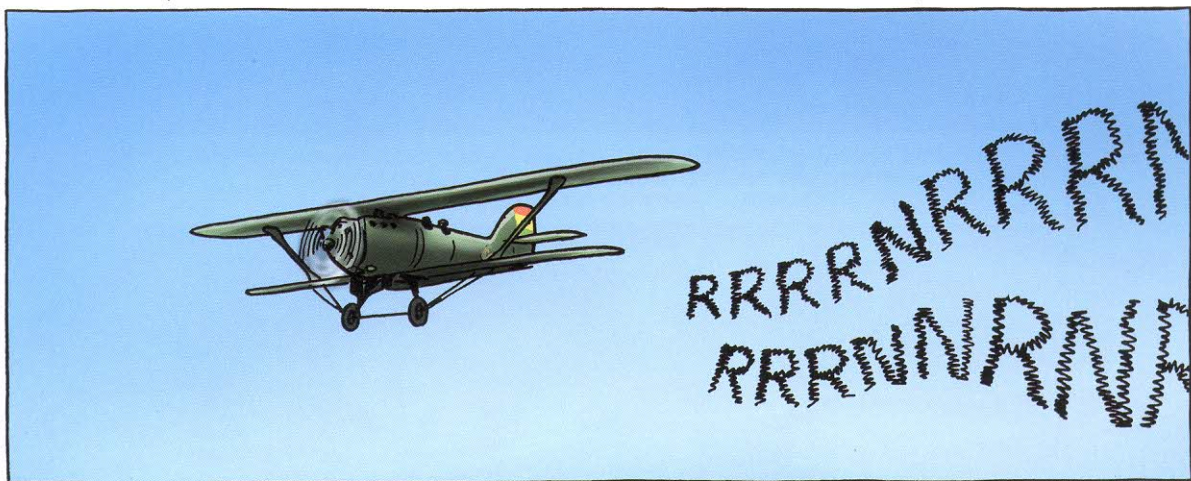

UŽ SE SEM
VÍCKRÁT
NEVRACEJ!

ČERWUIŠ PJOŠÁD MENDOZA ZEMŘEL ÚDAJNĚ V ROCE 1967. BYL POCHOVÁN
NA HŘBITOVĚ V PUERTO DIANA. JEHO HROB UŽ DNES NENÍ VIDĚT.
TROPICKÁ VEGETACE HO ÚPLNĚ POHLTILA.

ALBERTO VOJTĚCH FRIČ ZEMŘEL 4. PROSINCE 1944 NA TETANUS.
PORANIL SE O REZAVÝ HŘEBÍK, KDYŽ OPRAVOVAL KRÁLÍKÁRNU. JE POHŘBEN
V PRAZE NA LESNÍM HŘBITOVĚ MOTOLSKÉHO KREMATORIA.

ČERWUIŠ V PRAZE, 1908–1909

Čerwuišův příběh se opravdu stal. Byl stejně neuvěřitelný, legrační a něžně smutný, jako ho nakreslila Lucie Lomová. Po jednotlivých epizodách ho na pokračování psal pro populární český časopis *Pestrý týden* v roce 1943 zestárlý A. V. Frič. Legendární cestovatel a kaktusář si v té době nechal narůst plnovous jako jihoameričtí *barbudos* a na protest proti německé okupaci Československa nevycházel ze svého domova. Psaní se mu stalo jednou z mála možností, jak si během druhé světové války něco přivydělat. S humorem, nadhledem a pochopením vyprávěné anekdoty o příhodách divocha v civilizaci však nakonec přerostly ve velký existenciální příběh – Čerwuišův, a současně i Fričův osobní. Příběh odvážného lovce zážitků, svobodného duchem i mnohdy málo uváženými činy, snílka i rváče, dychtivého dobyvatele bílých míst na mapě světa i v lidské mysli, s vynikajícím pozorovacím talentem a spoustou dobrých otázek, vykladače na vlastní kůži poznané pravdy, obhájce jinakosti.

Cestovatel, etnograf, botanik, fotograf, publicista a svérázný myslitel Alberto (česky Vojtěch) Frič (1882–1944) pocházel ze známé vlastenecké rodiny, která se významně zapsala do politického, kulturního a vědeckého života české společnosti od poloviny 19. století. Tvrdohlavý benjamínek miloval víc kaktusy (které byly v Evropě koncem 19. století ještě pěstitelskou raritou) než většinu nudných předmětů na reálce. Již během svých školních let shromáždil v Praze jednu z největších evropských sbírek exotických rostlin a stal se uznávaným mezinárodním odborníkem. Když se učil na maturitu, nevěnoval svým skleníkům obvyklou péči a jeho kolekce během jediné zimní noci zmrzla. Místo dalšího studia v roce 1901 odjel sotva devatenáctiletý do Brazílie pro botanický základ nové sbírky. Roční pobyt byl pro něj tvrdou zkouškou i životní školou. Plavil se ze São Paula po řekách do vnitrozemí na indiánské kanoe až

do Mato Grosso, kde málem jeho život ukončil jaguár. Než se rány zacelily, Frič už byl rozhodnutý, že na další výpravě pronikne ještě dál a najde civilizací nedotčené indiány.

V letech 1903 až 1913 uskutečnil tři objevné cesty na území dnešní Argentiny, Bolívie, Brazílie, Paraguaye a Uruguaye. Zmapoval řeku Pilcomayo, prováděl první archeologické vykopávky v tzv. *sambaqui* (prehistorické skládky odpadu), poznal desítky indiánských kmenů od Pantanalů a Chaca Boreal až po Patagonii. Mezi tehdejšími evropskými cestovateli vynikal humánním přístupem k domorodcům, pochopením jejich mentality a uměním komunikovat s nimi. Shromáždil bohatý sociologický a etnolingvistický materiál, zaznamenával původní mytologie, nahlédl do tajů šamanské medicíny, získal pro světová muzea tisíce etnografických předmětů a zúčastnil se s cennými příspěvky všech amerikanistických kongresů na počátku 20. století. Za cenu osobních těžkostí a maření badatelské práce se zasazoval za práva indiánů a uchování jejich původní kultury. Nekompromisním postojem k přetvářce, lži a diletantismu ve vědě, přímočarým vystupováním a břitkým novinářským perem si znepřátelil mnohé vlivné osobnosti v odborných i politických kruzích. Publikoval v Evropě v několika jazycích odborné statě, ale především populárně naučné články, črty a povídky, určené široké čtenářské veřejnosti, dětem a mládeži. Jeho handicapem ve světě vědy, ale předností coby spisovatele bylo, že byl autodidakt. V Americe se často živil jako novinář, dopisovatel z pampy a válečný zpravodaj.

Jihoamerickou tematiku zpracoval svým originálním beletristickým stylem v knihách *Zákon pralesa* (1917), *Mezi indiány* (1919), *O kakttech a jejich narkotických účincích* (1924), *Strýček indián* (1936), *Indiáni Jižní Ameriky* (1942), *Dlouhý lovec* (1943), *Hadí ostrov* (1946) a *Čerwuiš* (první knižní vydání 1995).

STRÝČEK INDIÁN, 1906–1908

AVF NA FOTOGRAFII V. J. BUFKY, KOLEM ROKU 1915

ČERWUIŠ NA FOTOGRAFII Z DOMAŽLIC, 1908–1909

Po založení Československa podnikl v Argentině a Uruguayi diplomatickou propagační misi ve službách nového státu (1919 až 1920) a velmi se zasloužil o popularizaci své vlasti v těchto zemích. Propagaci Jižní Ameriky v Čechách zasvětil celý život, považoval přímo za svou morální povinnost publikovat a informovat veřejnost i zájemce o cestování nebo vystěhovávání o svých zkušenostech a možnostech, které je za oceánem čekají. Téměř každý Čech, který chtěl ve dvacátých letech přesídlit do Argentiny, se na Friče obrátil osobně nebo písemně se žádostí o radu.

V roce 1923 podnikl botanickou expedici do Mexika a články uveřejněné o této cestě a množství unikátních nálezů podnítily v Evropě nebývalý zájem o kaktusy. Špatné zkušenosti s komerčními sběrači rostlin ho pro budoucnost přiměly k utajování nalezišť kaktusů i přesných

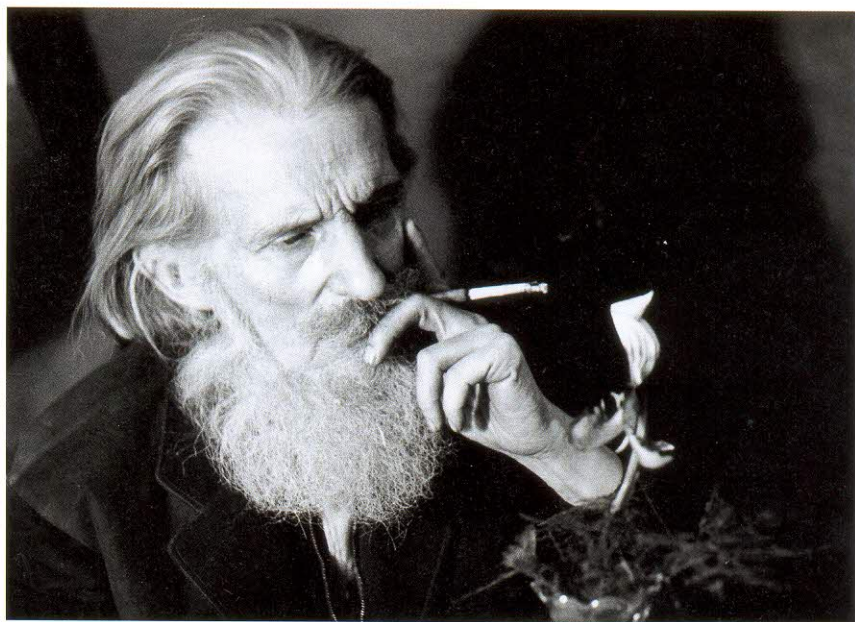
tras, kudy cestoval. Nicméně víme, že v roce 1927 projel z Patagonie do Tucumánu a přes Santiago, Chako, Corrientes a Cordillery zpět do Buenos Aires a že nasbíral úctyhodné množství semen i živých kaktusů, bromélií a orchidejí. Osmá cesta v letech 1928–1929 byla poslední a vedla z Buenos Aires na severozápad do oblasti horských pásem na pomezí Argentiny, Chile a Bolívie, kde učinil významné botanické objevy (např. *Rebulobivia einsteinii*), které předčily všechna jeho očekávání a způsobily senzaci v odborných kruzích. Ve třicátých a čtyřicátých letech se pak ve své vlasti věnoval pěstitelství a genetice a vytvořil unikátní nové druhy rostlin roubováním, křížením a ozařováním. Poté, co mu na začátku druhé světové války v Praze zmrzla jedna z největších světových sbírek kaktusů, přenesl svůj zájem na pokusné pěstování užitkových rostlin. Zemřel na tetanus v prosinci 1944 v Praze; škrábl se o rezavý hřebík, když uklízel kotec králíkům.

Jeho dobrodružné autobiografické příběhy ovlivnily v jeho vlasti generace dospívajících, ale dnes dědečkové a tatínci jeho knížky marně doma podstrkují klukům. Mezi českými kaktusáři je stále považován za nedostižného guru, ale jeho jméno ve světě málokdo zná, protože odmítl ve třicátých letech přistoupit na novou mezinárodní systematiku kaktusů. V antropologických kruzích ho necituje skoro nikdo (většina jeho prací nikdy nebyla přeložena do žádného cizího jazyka) a dodnes v nich trvá jeho pověst zlobivého dobrodruha, kterou vytvořili jeho žárliví doboví konkurenti u zelených muzejních stolů. Za jeho osudem pomalu padla zaprášená opona času.

Sto let po Čerwuišově příběhu se však začal psát příběh nový. Dva mladí Češi s kamerou se vydali do Ameriky hledat osadu Čamakoků, kde kdysi začalo Čerwuišovo evropské dobrodružství. Našli ji snadno, Frič cestu popsal ve svých vzpomínkách docela věrně. Dokonce

našli i pamětníky, kteří jim řekli, že Čerwuiš zemřel bezdětný, někdy v sedmdesátých letech 20. století. Že měl pověst znalce civilizovaného světa a jeho cena začala stoupat od chvíle, kdy nad Chakem přeletělo první letadlo. Na Friče si nepamatoval nikdo. Ani velmi stará indiánka, která celý život nosila jeho jméno: Fric. O ní v jeho rukopisech a denících nikde zmínka není. Zachovala se jen něžná love-story o jeho indiánské nevěstě zvané Lorai – Černá kachna, se kterou se měli rádi. Opustil ji v roce 1905 kvůli amerikanistickému kongresu a pak si vyčítal, že hloupě minul svou osudovou lásku. V každém případě holčička Herminia vyrostla bez otce (a záhy také bez maminky), staral se o ni jakýsi Albertův přítel, indiánský lovec. Byla prý velmi krásná a její bledá pleť a světlé vlasy udivovaly antropology, kteří se v druhé polovině 20. století začali k Čamakům hrnout, aby zachytili jejich kvapem mizějící kulturu. V roce 2000, kdy ji objevili čeští filmaři, už byla Herminia babička jako věchýtek; vzkázala po nich své neznámé evropské rodině, že na ni stále čeká...

Její přání se opravdu dostalo k Fričovým českým potomkům (ve své vlasti se oženil jako zralý muž a roku 1922, se mu narodil jediný syn). Poznat zvláštní tetičku z Ameriky a její příbuzenstvo – Herminiina širší rodina čítá v pěti generacích skoro 200 lidí – se odhodlal Fričův vnuk Pavel s manželkou Yvonnou. Za posledních sto let se domovina Čakakoků hodně proměnila. Lesy jim vykáceli, volavky vylovili, tradice a pověry jim vyhnali z hlavy. Nesmějí už chodit volně přírodou, lovit divoká zvířata a krokodýly, sbírat plody, rybařit, rozdělovat oheň a tábořit, kde se jim zamane. Jejich ztracený ráj je dnes rozparcelovaný a obehnaný dobytkařskými ohradami. Ale stále je to jejich milované Gran Chako, bělochy zvané „zelené peklo“ – jedna z nejnehostinnějších končin světa, a indiáni se stále hlásí ke svému původu. Někteří z nich ovšem dodávají, že jsou také tak trochu *checo* (Češi), a dokládají tak typicky český smysl pro humor. Jméno *Checomacoco* se stalo názvem občanského sdružení v České republice a asociace v Paraguayi, obě tvoří Fričovi potomci, kteří se našli půl století po jeho smrti.

AVF S ORCHIDEJÍ NA SNÍMKU SYNA IVANA, 1943

DOÑA HERMINIA FERREIRA FRIC S RODINOU, 2008

Češi se snaží pomoci někdejšími nomádům, kteří byli přinuceni usadit se na jednom místě, aby dokázali žít tak, jak žijí i ostatní obyvatelé chudého paraguayského venkova. Aby nemuseli odcházet do slumů v hlavním městě a mohli pracovat v místě. Aby jejich děti získaly vzdělání a vědomí, že mohou svou budoucnost vzít do vlastních rukou. Aby měly důvod podporovat svou vesnici, kterou rodiče kvůli nim pojmenovali Puerto Esperanza – Přístav Naděje. Úsilím české rodiny tam plynou peníze ze sbírek na projekty „Zemědělství“, „Vzdělání“, „Zdraví“ a „Voda“. V „české ohradě“ za vesnicí se pase asi 400 krav, políčka zavlažují jednoduché kropicí systémy, místní škola má novou střechu, zdravotní středisko léky, rybáři dostali dva mrazáky na uchování úlovků a ženy dva šicí stroje, několik dětí odešlo studovat na školy.

Poslední knihu, *Indiány Jižní Ameriky* (nakladatelství Novina, 1943), A. V. Frič se smutkem věnoval „svým přátelům, kteří vymřeli, jak čest a zákony kázaly jim“. Krátce nato byl, obrazně po indiánsku řečeno, zlomen

jeho vlastní luk a tak uvolněna jeho duše, aby mohl v říši stínů nalovit duše pštrosů a pohostit duše svých bývalých hostitelů. Jestli opravdu přicházejí duše zemřelých do věčných lovišť, tak už mu duše jeho dcery Herminie řekla, že se zmýlil. Jeho Čamakokové se mají čile k světu a narozené děti poslední dobou často dostávají česká jména.

Herminia zemřela na jaře 2009, ve věku 104 roků. Jako dítě nejspíš slýchala za tropických nocí Čerwuišovy teskné zpěvy, když vzpomínal na přednáškové turné po zasněžených Čechách. Slova Čerwuišových písní v této knížce si sice vymyslela Lucie, ale přece jsou čamakoksky – pro její příběh je do svého rodného jazyka přeložila Fričova praprapravnučka, studentka ekologie Hadasa. Nařukala to do notebooku a do Prahy poslala mailem. Košatý příběh, který se začal odvíjet kdysi před sto lety v severním Chacu, tak zdaleka nekončí.

YVONNA FRIČOVÁ

WWW.CHECOMACOCO.CZ

Moje velké díky patří zejména Yvonně a Pavlovi Fričovým za jejich vstřícnost, neocenitelné informace a rady, francouzskému nakladateli Thierrymu Groensteenovi za velkou podporu a cenné připomínky, českému nakladateli Joachimmu Dvořákovi za důvěru a trpělivost, Jolaně Součkové za to, že mě před lety na Čerwuišův příběh upozornila, Andree Fajkusové a Lilian Hadase Baez Martinez za překlad textů písní do čamakovštiny, Ireně Douskové za dobré rady, Pili Muñoz a Brigitte Macias z *Maison des Auteurs* za vlídnost, péči a pomoc, jakož i dalším tamějším rezidentům za vstřícnost a přátelství, Isabelle Rabillon, Philippu Leducovi a Marc-Antoine Matthieuovi za pomoc, skvělé postřehy a rady, s vděčností děkuji Ině Pouant z *Francouzského institutu* v Praze, Martinu Čihákovi, své milé sestře Ivaně Lomové, svému bratranci Petru Lomovi a sestřenici Anně Lom-Štefaník a samozřejmě nemohu dost poděkovat svým drahým dětem Vaškovi a Bětě Suchanovým, jež se mnou trpělivě a se zájmem procházeli světem tohoto příběhu. Děkuji také *Ministerstvu kultury ČR*, které vydání této knihy podpořilo finančně.

LUCIE LOMOVÁ

